

Független Újság

politikai napilap

Ma délelőtt 10 órakor átlépi a magyar hadsereg a trianoni határt!

Megállapodtak a katonai bizottságok – Pozsony szabadkikötő
lesz – Bródy éhségstrájkot kezdett

Jaros Andor nagy rádióbeszéde

A mai napon, pontosan tíz órakor megindulnak a magyar hadsereg diadalmas csapatai, hogy megkezdjék a Felvidék nekünk jutott részének visszacsatolását az anyaországhoz.

Boldogok vagyunk, hogy megértjük ezt a pillanatot és tudjuk, hogy ez nem az utolsó orvoslás a mi bajainkra. Ezeket az eredményeket sokra kell, hogy tartsuk, mert ime, mit mond a hivatalos statisztika a visszacapott területekről:

Az eredeti magyar területi követelés a magyar községek közül 812-nek a visszaadását kérte s ebből 12 várost. A követelt terület 14.153 négyzetkilométer terjedelmű volt, 1.900.596 lakossal. A visszaszerzett terület terjedelme szinte pontosan megegyezik a magyar többségű összes felvidéki községek területével (ez utóbbi 12.316 négyzetkilométer, a visszaszerzett terület az előzetes számítások szerint 12.420 négyzetkilométer). A visszaszerzett terület 1910. évi összes lélekszáma 899.718.

A bécsi döntés a némileg vegyesebb területek visszaadásától tekintett el, elsősorban, amit az is mutat, hogy a nekünk itélt területen a magyarság 1910. évi arányszáma már 85 százalékos volt. 1938. november 2-án a bécsi döntés értelmében a trianoni Magyarország 93.000 négyzetkilométernyi területe 12.400 négyzetkilométerrel, — vagyis 13 százalékkal növekedett. Népeisége is, az 1930. évi adatok alapján, 12 százalékkal lett nagyobb. A trianoni Magyarország területe és népessége tehát körülbelül nyolcadával növekedett.

A visszatérő 11 városunk közül háromban a magyarság aránya 1910-ben 90 százalékon felül volt, hat városban a magyarság 80—90 százalék között mozgott, kettőben pedig 70—80 százalék között volt. E városok erős magyar jellegére az is jellemző, hogy nyolc városban már 1880-ban is 70, sőt 80 százalékon felül volt a magyarok aránya. A trianoni Magyarország népsűrűsége 1930-ban 93,4 fő volt egy négyzetkilométerre. A visszatérő terület egy négyzetkilométerére 86 lélek esik. A megnagyobbodott Magyarország népsűrűsége pedig 92,5-re tehető az 1930. évi adatok alapján.

Egyik napról a másikra tízmillió nemzet lettünk és most haladunk előre tovább a megkezdett úton, a magyar

igazság útján, Jaros Andor szavaival élve: új helyzetben, új programmal, de mindig a magyarságért!

Horthy kormányzó hadparancsa a honvédséghez

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Honvédségi Közlöny november 4-i száma a következő hadparancsot közli:

Honvédek!

A Trianon bilincsei alól felszabadult és újjászületett honvédségünk hűszerszendei nehéz várakozás után átlépi azt a határt, amelyet mindenkor ideiglenesnek tekintettünk.

Egy millió testvérünk vár Reátok odaát. Az ő számukra kétévűzides megpróbáltatás után TI jelentitek minden reményük és vágyuk beteljesülését.

Hazamentek elődeink drága vérével annyszor megszentelt Felvidékünkre.

Minden kész a bevonulásra

Medve községgel szemben a Duna innenső partján a magyar honvédség már megtette az előkészületeket a hadihíd gyors megépítésére, amelyen keresztül, valamint a Bodak községnél építendő második hadihídon szombat délelőtt tíz órakor megkezdődik a magyar csapatok bevonulása Csallóközbe, Magyarország arany kertjébe.

Pozsony, november 4. MTI: A magyar és csehszlovák katonai bizottság vitéz Andorka Rudolff vezérkari ezredes és Wiest csehszlovák hadseregtábornok vezetésevel péntek délután újból összeült. A péntek délutáni tanácskozáson

pontosan megállapították a demarkációs vonalat. Mindkét katonai bizottság igyekezett ezt a demarkációs vonalat a leendő határral összeegyeztetni, hangsúlyozva azonban azt, hogy ez csak katonai demarkációs

Ezzel az érzéssel teljen meg lelkek és honvédségünk dicső multjához méltóan szeretettel zárjátok szívetekbe a visszanyert ősi magyar föld minden egyes lakóját, magyarokat, szlovákokat, ruszinokat és német testvéreinket egyaránt.

Büszkén és bizalommal boesátalak utatokra azzal a biztos tudattal, hogy az örök igazság jogán és az új életre támadt Magyar Erő segítségével visszaszerzett magyar területeket soha semmi szin alatt sem hagyjuk el többé.

Isten és a Haza nevében: Előre!
Kelt Budapesten, 1938. évi november hó 4. napján.

Horthys. k.
Rátz s. k.

Jászó község déli része Magyarországhoz tartozik.

Ezen a részen van a Premontrei nagyprépost rendháza. Mecenzé mellett

a Luca bánya is Magyarországhoz esik, mégpedig a hozzá tartozó úttal s vasúttal együtt.

A cseh katonai delegáció kötelezte magát arra, hogy a cseh hadseregéből azonnal szabadságolja az idetartozó magyar nemzetiségű katonákat, azonkívül visszaadja a tulajdonosoknak az elrekrutált lovakat és járműveket. A katonák elbocsátása, valamint a lovak és járművek visszaadása bizonyos időt fog igénybe venni, mert figyelembe kell venni, hogy a magyar katonák, valamint járművek és lovak egész Csehszlovákia területére vannak szétosztva. A két katonai bizottság nagy súlyt fektetett arra, hogy a megállapított demarkációs vonalon a csapatok, illetve biztonági közegek elhelyezése oly módon történjék, hogy a surlódások lehetőleg kikerülhetők legyenek.

Általában kb. 3 km széles semleges zónát állapítottak meg a két hadsereg között a megállapított vonalon.

A Csallóközben Gutor, Szemet és Eberhard községek is Magyarországhoz esnek.

Ünnepel az ország

A magyar városok lelkesen ünnepelik a Felvidék visszacsatolását. Hatalmas tömegek vonulnak fel az utcákon, az esti órákban fáklyásmenetek adnak kifejezést az óriási lelkesedésnek. A templomokban istentiszteleteket tartottak és a tömegek zeneszóval járják be a városok utcáit.

Varsó, november 4. MTI: A Lengyel TI jelenti Ungvárról: Ungvár a bécsi döntés nyilvánosságra jutása után nagy örömmel és türelmetlenül várja a magyar csapatok bevonulását. Már nagyban sütnék-főznek, bort készítenek, mert magyaros

előtt, ahol végezetül a magyar Himnusz énekelték el. Sztojka gör. kat. püspök megáldotta a tüntetőket és arra kérte őket, hogy a magyarok és ruszinok ugyanolyan egyetértésben éljenek tovább egymás mellett, mint ezt ezer év óta tették. A városházát is magyar lobogókkal ékesítették fel.

Balassagyarmat, november 4. MTI: Tótygyarmaton a község népe nagy örömmel és türelmetlenül várja a magyar csapatok bevonulását. Már nagyban sütnék-főznek, bort készítenek, mert magyaros

Moskovits József úriszabó
polgári és katonai munkát
szakszerűen készít
Piac u. 41.

Fülöpné Moskovits Lili
legdivatosabb szabással
készít női angol kosztümöt
és kabátot
Piac u. 41.

vendéglátást akarnak rendezni. A csehek a tógyarmati nagy hídnál levő határszlopokat kiásták és a sorompóval együtt elvitték. A hidra spanyol lovasokat állítottak. Az Ipoly partján evő pénzügyőri laktanya téglakerítésének a bonását is megkezdték. A kerítésben levő vascsöveket és egyéb vas-

anyagokat kiszedték. A határmenti falvak szlovák nemzetiségű pénzügyőrei és csendőrei közül többen az iránt érdeklődnek, van-e lehetőség a magyar állami szolgálatba való átvételükre, mire természetesen biztató választ kaptak.

Szombaton délelőtt 10 órakor megszólalnak a harangok

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter az idő rövidsége miatt ezúton kéri fel az összes hitfelekezetek templomi lelkészeit, hogy ma, november hó 5-én, szombaton délelőtt pontban 10 órakor, amikor a m. kir. honvédség csapatai a felszabaduló területek határát átlik, szíveskedjenek intézkedni az iránt, hogy ezt a pillanatot az összes templomok hálaadó harangzúgással ünnepeljék.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendeli, hogy holnap, november 5-én, szombaton 10-11 óra között, amikor csapataink először

lépik át a visszacsatolt területek határát, valamennyi iskolában, fokrakra és jellegre való tekintet nélkül, a tanítást szüneteltetni és az esemény jelentőségét megfelelő módon méltatni kell.

Esztogom, november 4. (MTI) — Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás, mint a püspöki kar elnöke, az összes püspökök hozzájárulásának feltételezésével az egész országra néve úgy intézkedett, hogy november 5-én délelőtt 10 órakor, amikor első csapataink a felszabadított területekre átliknek, fél órán át zúgjanak a harangok.

November 10: Kassa, Ungvár, Munkács

Pozsony, november 4. Pénteken délelőtt a magyar és a csehszlovák katonai bizottság a november 9-én és 10-én, a két utolsó napon megszállandó területekkel foglalkozott. November 9-én, szerdán a magyar honvédség megszállja a visszacsatolandó területek zömét: So-

morját, Vágfarkast, Nagysallót, Lévat, Füleket, Pelsőcot, Szepesit és Beregszászt. November 10-én, csütörtökön szállják meg a meg hátralevő területeket, Szencet, Rimaszombatot és erre az utolsó napra marad a Munkácsra, Ungvárra és Kassára való bevonulás.

Pozsony sorsa

A pozsonyi szabadkikötő terve egyre jobban érlelődik. Nemesak Magyarország, de Németország, Lengyelország és Csehszlovákia is amellett foglal állást, hogy Po-

zsonyból szabad kikötőváros legyen. Ez a terv már annyira komoly, hogy megvalósítására a jövő héten megindulnak a tárgyalások.

Már csak 40 kilométer választ el bennünket — írja a lengyel sajtó

Varsó, november 4. Már csak 40 kilométer választ el bennünket Magyarországtól! — hirdetik a nagy fekete betűk a lengyel lapok hasábjain.

Két nap mult el a bécsi döntőbírók határozata óta, de a lengyel közvéleményt még mindig változatlanul érdekli a magyar követelések elintézetle. része: a ruténföld.

Ebben a kérdésben félhivatalostól kezdve a legszélsőbb ellenzéki orgánáig egyöntetű a vélemény.

A lengyel lapok félre nem érthető módon követelik a ruténföld problémájának haladéktalan megoldását, hivatkozván arra, hogy Prága képtelen fenntartani Ruszinszkóban a rendet, vasúti összeköttetés és élemezési hiány miatt.

A félmilliót meghaladó rutén lakosság nem akar éhenhalni. Azokról a területekről, amelyeknek hovatartozásáról még nem döntöttek,

küldöttségek érkeznek Ungvárra és követelik, hogy az ő községüket is csatolják Magyarországhoz.

A lengyel határ közelében fekvő Felsőbereznina község ruszin nemzeti tanácsa felhívást intézett a lakossághoz:

kijelenti, hogy a rutén nép Magyarországhoz akar csatlakozni.

Mély benyomást tett a ruténföld görögkatolikus egyháza fejének pásztorlevele. A püspök, aki mindaddig az ukránok híveként volt ismeretes, egész rutén földnek Magyarországhoz való csatlakozása mellett foglalt állást.

Varsó, november 4. Bukaresti híradások szerint Románia nem ellenzi Ruszinszkó átrendezését. Bukarest szempontjából Kárpátjának már nincs semmi katonai jelentősége. A tények azt mutatják, hogy Románia hozzájárult Beck lengyel külügyminiszter tervéhez, amely szerint a lengyel, a magyar és a román határ átrendeződése a volt Csehszlovákia legdélekelebbi részében az új középeurópai együttműködés egyik elindítója lehet.

Nagy jelentőséget tulajdonítanak Pál régensherceg bukaresti látogatásának is. Valószínűnek tartják, hogy Romániának és Jugoszláviának Csehszlováchiához, illetve Magyarországhoz való viszonyát beszélük meg Károly román király és Pál régensherceg. E megbeszélés egyébként előkészítette Károly román király londoni útját is.

x VÁROSI BUNDAK SZABOTT ARBAN, SZÉKELY, GYÓRI ÉS MORVAINÁL (MIEGYEHÁZÁVAL SZEMBEN.)

Róma, november 4. Az olasz közvélemény és a fasiszta sajtó ószinte lelkesedéssel köszönti Magyarországot feltámadását. A lapok bécsi jelentés alapján írják, hogy igen nagy részben gróf Ciano állásfoglalásának köszön-

Huszt lett Ruszinszkó új fővárosa

Mátészalka, november 4. A Ruszinföldön elkezdődött csehellenes tüntetések vannak napirenden. Nagyszőlőson és környékén az elkezdődött ruszinok és magyarok lépten-nyomon megtámadják a cseh csendőröket.

A ruszin kormány székhelye ideiglenesen Huszt városában lesz, tekintettel arra, hogy az Erdős Kárpátok eddigi fővárosát, Ungvárt, a bécsi

ható, hogy a magyarok visszakapták a Ruszinföld városait. Római körökben úgy vélik, hogy a ruszinok nyíltan deklarálni fogják, hogy Magyarországhoz kívánnak tartozni.

döntőbírósg Magyarországnak ítélte. Ungvár kiürítése egyébként lázas ütemben folyik. A hatóságok a legnagyobb sietséggel őrlik ki a várost és külön bizottságok alakultak a kiürítés végrehajtására. A ruszin országos hatóságok és a város helyi hatóságai mindent elszállítanak Husztra, a ruszin kormány ideiglenes fővárosába.

Állandóan határsértéseket követnek el a csehek

Varsó, november 4. A Lengyel TIT tescheni jelentése szerint az újonnan megállapított olaszvidéki határok mentén állandóan folytatódnak a cseh lakosság határsértő cselekményei.

Varsó, november 4. (MTI) Az Express TI szerint Cziczarowce községben csütörtökön az esti órákban két tehergépkocsin ukrán terroristák érkeztek. A község lakosságát fegyverrel az utcára kényszerítették, majd

felolvasták előtűk, hogy a lakosságot a felkelők megsegítése és a felkelésben részvétel miatt kivégzik. A terroristák ezután szerszámokat osztottak szét, hogy a lakosság maga óssa meg tömegsírját. Az emberek azonban az áskákkal az állg felfegyverkezett terrorista csapat ellen fordultak. Véres ütközet támadt, melynek sok halottja és sebesültje van. A terroristák végül is megfutamodtak s tehergépkocsijukon elmenekültek.

Összekötik a Csallóközt a Dunántúllal

Győr, november 4. A Csallóközt a Dunántúllal Medve községnél összekötő dunai híd tervezett megépítése ügyében a közeli napokban konkrét lépések történnek. Polniczky Lipót főispán már több megbeszélést folytatott ebben az ügyben. Jaross Andor, a Felvidéki Egyesült Magyar Párt elnöke is kifejezte azt a meggyőződését, hogy a medvei Dunahíd megépítése a Csallóköz számára úgyszólván élet-

szükségletet jelent. A főispán az összegyűjtött adatok alapján a közeli napokban érintkezésbe lép az illetékes lényezőkkel. A medvei híd megépítésének jelentőségét fokozza, hogy a bécsi döntőbírósg Pozsonyt Csehszlovákiának ítélte s mivel így a csallóközi gazdag termővidék azt a felvevő piacát elveszítette, gazdasági kapcsolatait fokozottan Győr felé kell kicépitni.

Napilap indul a felvidéki magyarság részére

Budapest, november 4. Jaross Andorral Imrédy Béla miniszterelnök pénteken délelőtt hosszasan tanácskozott. A felvidéki magyarság részére a legközelebbi jövőben új napilapot foglank indítani, erre vonatkozólag

Jaross a miniszterelnökségen beható megbeszéléseket folytatott. A felvidéki magyarságnak ez a napilapja előreláthatóan néhány nap múlva már meg is indul.

Üsszeül az országgyűlés

Budapest, november 4. A politikai körök érdeklődésének központjába most természetesen az országgyűlés összeülése került. E pillanatig még nincs döntés arról, hogy a képviselőházat és a felsőházat a jövő héten melyik napjára hívják össze. Az elgondolás szerint megvárják a csapatok bevonulását és vagy a bevonulás utolsó napján, vagy az azt követő nap, november 10-én vagy 11-én ül össze a képviselőház. A parlamentnek most nincs más programja, mint a hazatért területek visszacsatolásának kimondása és a felhatalmazási javaslat. Azután bizonytalan időre elnapolják az országgyűlést.

szorúza után gróf Takách-Tolva József elnök vezetésével a frontarcos szövetség küldöttsége kereste fel Imrédy Béla miniszterelnököt. A küldöttség a legmelegebb szerencsekívánatait fejezte ki a miniszterelnöknek. Azután megbeszéltek a frontarcosoknak a Felvidékre való bevonulását illetőleg ennek a bevonulásnak a részleteit. A frontarcos szövetség külön igazolványokkal és kék karszalagokkal ellátott készültégi egységei a reguláris csapatok után mennek be a felszabaduló területekre.

Budapest, november 4. Péntek délután, Gombös Gyula sírjának megkö-

x SZÉKELY, GYÓRI ÉS MORVAI URISZABOSÁGA ELISMERT, FERENC JÓZSEF UT 67

November végén Párizsba megy Chamberlain és Halifax

London, november 4. (MTI) A külügyi hivatal a következő közleményt adta ki:

Neville Chamberlain miniszterelnök és lord Halifax külügyminiszter elfogadják a francia kormány nagyon kedves meghívását, hogy látogassanak el Párizsba november 23-tól 25-ig. Utjukra elkísérik őket Chamberlainné és lady Halifax.

Hazatért Ciano és jelentést tett a Ducenak

Róma, november 4. (MTI) Ciano gróf külügyminiszter Bécsből jövet Velencében kiszállt a vonatból és repülőgépen tette meg az utat Li-rórig. A repülőtéren Ciano gróf üdvözlésére megjelent a magyar követség egész tisztikara családtagokkal. Ciano grófot a magyar telep tagjai lelkesen megjeleneztek. Ciano külügyminiszter délután jelentést tett Mussoliné miniszterelnöknek a bécsi döntőbírósg tárgyalásról.

A Reuter-iroda szerint a látogatás általában alkalmas szolgálthat az eszmecserehez, a müncheni megegyezést követő európai és világhelyzetről, másrészt az új francia miniszterek látogatásainak a viszonzása, akik a válság során kétszer utaztak Londonba.

Milyen idő várható?

Jóslás: Nyugati szél, több helyen, főleg északon eső. A hőmérséklet alig változik.

Új kü

Budapest. Jaross Andor magyarság ism

A nagysz

— Felvidék! Soha nem érő álok itt a b rofonja előtt, volt nekünk e latunk a forni is magyar vil tok a mai es vető hajnalon honvédsereg, hatalmilag a magyar a a területet, át minden e ellenére mi államhoz ta

Most még egy álltok velem s szor, meg szá ken, értekezlet beszéléseken, a vakat, hanem

A felvidé

— Megindul szervező munk biztosan halat emelkedett a h tettük a pártis túrális élet or zoltuk a nemze voalaít. — Súlyos ha a hatalommal bomlasztani ak mekkel.

Harcoltunk gakkal, sebe jobbaink isz börtönökbe, tünk és lass

Uj helyze

— Köszönöm vérekn az áldo szőném mintlen nek a tanusito lelket. Az ér akarom szőrni uvetelen hósei — Az egye azonban csak fejezte be fela

Köszönet

— Most ped élen köszöntöm az zér, nagyban Miklóst, Mag má O teremiette m országot, amely rületen vállalta erőit egybefogni a nemzet biztos — Köszöntöm mányt, élen vi miniszterelnökk gyar történelmi nyaival, meg ak az új magyar t a szociális igaz zet-bázisán mi kenyeret akar bi — Köszöntöm

elvidéki n yzetha

magyar ekintet. — Ennek a nagy esélyen az egye elnöként tisztelegve álló deki magyarság és bejelentem pártok megval gramját: megtere vidéki magyar számára az anyo szociális

vivünk sadalmat lista ele — Ennek a nagy esélyen az egye elnöként tisztelegve álló deki magyarság és bejelentem pártok megval gramját: megtere vidéki magyar számára az anyo szociális

magyar ekintet. — Ennek a nagy esélyen az egye elnöként tisztelegve álló deki magyarság és bejelentem pártok megval gramját: megtere vidéki magyar számára az anyo szociális

magyar ekintet. — Ennek a nagy esélyen az egye elnöként tisztelegve álló deki magyarság és bejelentem pártok megval gramját: megtere vidéki magyar számára az anyo szociális

A felvidéki magyar párt új helyzetben új programmal küzd tovább a magyarságért

— jelentette be Jaros Andor a rádióban

Budapest, november 4. MTI: Jaros Andor a felvidéki magyarság ismert vezetője péntek este félnyolc tájban a budapesti Rádióból a következő szózáttal fordult a Felvidék magyarságához:

A nagyszerű halál helyett az életet választottuk

— Felvidéki magyar testvérek! Soha nem érzett büszke örömmel állok itt a budapesti rádió mikrofonja előtt, amely annyi éven át volt nekünk egyetlen igazi kapcsolatunk a formailag és lényegileg is magyar világgal. Szólok Hozzátok a mai estélyén, amelyet követő hajnalon megindul a magyar honvédsereg, hogy

hatalmilag is birtokába vegye a magyar állam számára azt a területet, amelyet húsz éven át minden ellenkező külsőség ellenére mi lélekből a magyar államhoz tartozónak tekintünk.

Most még egyszer, utoljára úgy álltok velem szemben, mint százszor, meg százszor a négyüléseken, értekezleteken, bizalmas megbeszéléseken, amikor ti nem a szavakat, hanem a szavak mögött

A felvidéki magyar párt programja megvalósult

— Megindult a kisebbségi élet szervező munkája, mely lassan, de biztosan haladt. Fejünk lassan emelkedett a hullámsír fölé. Kiépítettük a pártvezeték, a kulturális élet szervezőit és felváltottuk a nemzeti közgazdaság alapvonalait.

— Súlyos harcok kellett vívniunk a hatalommal és a társadalmat bomlasztani akaró marxista elemekkel.

Harcoltunk összeszorított fogakkal, sebeket kaptunk, legjobbjaink ismételtlen kerültek börtönökbe, de nem csüggedtünk és lassan felülkerekedtünk.

Új helyzetben, új programmal halad tovább a magyar párt

— Köszönöm minden harcok testvérek az áldozatos kitartást, köszönöm minden magyar emberünknek a tanúsított acélos magyar lelket. Az érdem babérleveleit akarom szórni a kisebbségi harcúvtelen hősei között.

— Az egyesült magyarpárt azonban csak részben fejezte be feladatát. Nemsokára

Köszönet a kormányzóknak s a miniszterelnöknek

— Most pedig a ti soraitok élén **köszöntöm az egy magyar Vezér, nagybányai vitéz Horthy Miklóst, Magyarország kormányzóját.**

O teremtetted meg azt a Magyarországot, amely a kis trianoni területen vállalta az új honfoglalás erőit egybefogni és új utat nyitni a nemzet biztos jövődjének.

— Köszöntöm a m. kir. kormányt, élén vitéz Imrédy Béla miniszterelnökkel, aki telve a magyar történelmi múlt hagyományával, meg akarja teremteni azt az új magyar társadalmat, amely a szociális igazság és felelősségérzet bázisán minden magyarnak kenyeret akar biztosítani.

— Köszöntöm nevetekben az

meghűződő igazi értelmet kerestek és találtak meg, mert esodálatos volt a mi egyetértésünk, egy-egy titkos kézszorítás, bátor férfitekintet többet mondott minden szónál, amikor a kivonult karhatalom és titkos parancs a ti érdekekben az önfegyelmet, nyugalmat és hűdeg kitartást írta elő.

A mai estén húsz év történelmének filmszalaga pereg le előttem elöttetek. Húsz évvel ezelőtt ezekben a napokban novemberi sárba hullott a történelmi nagy Magyarország, megingathatatlanul hitt képe. Elhatároztuk, hogy

a nagyszerű halál helyett mégis az életet választjuk, nem anynyira saját magunk miatt, hanem a történelmi felelősség tengelyébe állított magyar gondolat miatt.

— Az igazság végül győzött, — holnap reggel a magyar honvédek dalolva lépik át a határt, amelyet

kardesapás nélkül kénytelen erkölcsi erők előtt a csehszlovák hatalom megnyitni.

— Ennek a nagy napnak az előestélyén az egyesült magyarpárt elnökeként

tisztelegve állok meg a felvidéki magyarság százezrei előtt és bejelentem nektek, hogy pártotok megvalósította programját: megteremtette a felvidéki magyar nemzetesoport számára az anyaországhoz való visszatérés lehetőségét.

azokhoz a magyarjaihoz, akik Pozsony, Nyitra, Eperjes és Nagyszöllös környékén továbbra is idegen uralom alatt kénytelen élni, mert a müncheni egyezmény alapelvei felszabadulásukat nem tették lehetővé. Vegyék tudomásul, — hogy féltő szeretettel gondolkunk rájuk, tudják meg, hogy nincsenek egyedül, figyeljük életmegnyilatkozásukat és vigyázunk rájuk!

— Övék ma minden aggodalmunk.

Kánya Kálmán ősi családi fészke díszpolgárává választotta

Sopron, november 4. Kánya Kálmán külügyminiszter családja régebben a sopronmegyei Répceszemerő egyik előkelő birtokosa volt és még most is ott áll a régi Kánya-kúria. Répceszemerő község népe a Kánya-családra mindig szeretettel emékezik és most, hogy a Felvidék visszaszerzéséért folytatott nagy munkából Kánya Kálmán külügyminiszter olyan eredményesen vette ki a részét, a község lakossága megkapóan fejezte ki háláját és ragaszkodását a község nagynevű fia iránt.

Tudjuk, hogy az idők mélyében van egy nap, amikor őket is keblünkre ölelhetjük, mint ahogy keblére ölelt most bennünket a mi édes országunk, Magyarország.

— És most testvérek, akik ott álltok furró arccal a rádió előtt, tegyetek úgy, ahogy oly sokszor tettünk:

imádkozzátok el befelé, ahol talán ma még nem lehet, a magyar imádságot: Isten áldd meg a magyart!

A befelé elírt könny, a befelé elmondott ima mélyebb nyomot hágy a lélekből, erre a lélekre pedig még szükségünk van.

— Holnap pedig, amikor dél előtt tíz órakor a trianoni határon túl megkondul minden harang, a templomtornyokban zúgjon az ima hangosan és öleljétek kebletekre a szabad magyar élet igazi hirnökét: — a magyar katonát!

Csütörtökön este szépen kiolágitották a község minden házat. Megszóltak a harangok. A község képviselő testülete a lakosság apraja-nagyja kíséretében, harangzúgás közben, a hősök emlékműve elé vonult. Itt, az Isten szabad ege alatt kimondolta a község, hogy a nemzet nagy fiát, Kánya Kálmán külügyminisztert, a Felvidék visszaszerzéséért szerzett történelmi érdemeiért a legnagyobb büszkeséggel és örömmel a község díszpolgárává választja.

Csütörtökön választ elnököt Csehország

Prága, november 4. Csehország, a lapok értesülése szerint, csütörtökön választ új elnököt.

A szlovák képviselők és szenátorok csütörtökön délután Pozsonyban együttes ülést tartottak. Tiso miniszterelnök ismertette a bécsi döntőbírósz határozatát, majd a kormány legközelebbi teendőit vitatták meg.

A szlovák kormány engedélyezte a

német párt új, horogkeresztű jelvényét, amelyet hivatalosan most először lehet viselni Szlovákiában.

Prága, november 4. (MTI) A koalíciós pártok vezetőinek együttes ülésén elhatározták, hogy a nemzetgyűlést november 10. után az elnökválasztás céljából egybehívják. Az elnökválasztás tekintetében előreláthatólag vasárnap fognak megállapodni.

Éhségstrájkot kezdett Bródy

Párizs, november 4. Prágából jelentik a Havas-írodának: Bródy András képviselő, Ruszinszko volt elnöke, akit október 27-én letartóztattak és az állam biztonságára veszélyes üzemek-

kel vádolnak, kérte, hogy perét utalják az ungvári bíróság elé. Kívánságát elutasították. Bródy éhségstrájkot kezdett.

Hatalmas tüntetések Ruszinszkóban

Ungvár, november 4. Csütörtökön délután Ungvár magyar és ruszin lakossága újabb nagyszabású tüntetést rendezett és követelte, hogy az egész Ruszinszko területén csatlózzanak Magyarországhoz és állítsák helyre a magyar-lengyel közös határt.

A tüntetők szüntelenül éljenztek Horthy Miklós kormányzót, Moszcicki elnököt, Smigly-Rydz tábornagyot. A tüntetések az esti órákban is tartottak.

Varsó, november 4. Az Express TI ungvári jelentése szerint egész Ruszinszko területéről olyan jelentések érkeznek, hogy a nép a

cséhek és a Volosin kormány ellen tüntet. Verhovina vidékének hat községében a Prosvita helyiségeit a lakosság szétrombolta. A ruszin parasztok mindenünnen letépték a cseh emereket és elpusztították a cseh területeket és zászlókat. Alsóvereeke községben, amelyet a bécsi döntés meghagyott Csehszlovákia területén, a lakosság tömegesen behatolt a községi hivatalokba és elpusztította Massaryk és Benes képeit. A tüntetők magatartása olyan fenyegető volt, hogy a cseh csendőrség kivonult Alsóvereeke-

Hungária filmszínház

MA ELŐSZÖR ERICH MARIA REMARQUE világsikerű aratott regényének filmváltozata:

„A három bajtárs“

a háború utáni idők izgalmas, érdekes korszaka s egy könnyes, fájdalmas szerelem története 12 felvonásban.

Főszereplők:

A nő . . . . . MARGARET SULLAVAN
A három bajtárs: ROBERT TAYLOR,
FRANCHOT TONE,
ROBERT YOUNG.

Előadások: d. u. 5, 7, 9 órákor!

HIRADÓ!

Az Apollóban

MÁR CSAK MA és még vasárnap látható az

„Azur express“

nagyszerű magyar vigjáték.
Előadások: d. u. 5, 7, 9 órákor!

Miklós Piri

BAKFIS és gyermekruha SZALONJÁT
Piac ucca 30 alól áthelyezte
Simonffi u. 13 sz. fdsz.

ról. A tüntetők közös lengyel-magyar határt követeltek. Kurbel községben a lengyel határ közelében két esendőt meglinéselt a lakosság. A munkácsi pályaudvaron

hat vasútkocsit, amelyben a Ruszinszkiot elhagyó cseh tisztviselők és tisztek bútorzata és ingóságai voltak, felgyújtottak.

Papirötpengősöket bocsát ki a Nemzeti Bank

Budapest, november 4. (MTI) A hivatalos lap közli a Magyar Nemzeti Bank hirdetését, mely szerint a Bank 5 pengős bankjegyeket hoz forgalomba. Illetékes helyen ezzel kapcsolatban ezeket közlik:

A Magyar Nemzeti Banknak ez az intézkedése átmeneti jellegű és a Felvidék visszacsatolásával van összefüggésben. Feltétlenül szükséges ugyanis, hogy az új magyar területeken forgalomba levő csehszlovák bankjegyek s államjegyek mielőbb átcserelessenek magyar pénzre. Ez az átváltás természetesen nagyobb mennyiségű ezüst

és más váltópénzt igényel. Bár az általam pénzverő már huzamosabb idő óta teljes üzemen dolgozik, mégis ilyen nagymennyiségű váltópénz verése hosszabb időt vesz igénybe. — Ezért, hogy nehézségek ne álljanak elő, a Magyar Nemzeti Bank átmenetileg 5 pengős bankjegyeket hoz forgalomba. Amint a pénzverde a megfelelő mennyiségű ezüst 5 pengős bankjegyeket a forgalomból ki fogják vonni. Ezirányban legkésőbb 1939 január 31-ig fog intézkedés történni.

A Gazdasági Akadémia ünnepe

Az országzserte uralkodó lelkes hangulat mely hatást váltott ki a debreceni Gazdasági Akadémia tanári karának és hallgatóságának lelkéből is. E mélyeséges lelki hatás csütörtökön délelőtt bensőséges ünnepségben jutott kifejezésre.

Az ünnepély a pallagi gazdaszok hósi emlékműve előtt folyt le s résztvett azon az egész tanárikar, valamint a teljes számú hallgatóság, továbbá az ittlévő elemi iskola növendékei is, tanerői vezetése alatt. Mély meghatótltság vett erőt a jelenvolutakon, amikor az ünneplők feje felett meglobogtatta a szél a kassai akadémianak húsz év előtti ide átmentett zászlóját. A nemzeti Hísekegy eléneklése

után dr. Halász Miklós akadémiai rendes tanár, igazgatóhelyettes, mint volt kassai tanár, lelkes buzdító szavakat intézett az egybegyűltekek. Az utolsó húsz év hétköznapiján után — mondotta — elkövetkezett az örömteljes virágvasárnap, amikor megállhatunk rövid pihenő ünneplésre, hogy utána még lelkesebben készítsük elő a keresztre feszített magyar haza feltámasztásának ujjongó hallelujás husvétját. Az ifjúság képviselőiben Mayer László II. éves hallgató mondott lelkes beszédet, majd Fejér Ferenc I. éves hallgató a 'Talpra magyar' szavaltta el. Az ünnepély a Himnusz eléneklésével fejeződött be.

Vasárnapi Istentiszteleti rend

— A ref. templomokban. Nagytemplom d. e. 10 ó. dr. Soós Béla, d. u. 5 ó. dr. Lencz Sándor. Kistemplom d. e. 9 ó. Kolozsvári Kiss László, 11 ó. Szenes László, d. u. 5 ó. Szens László. Kossuth u. d. e. 10 ó. dr. Bartha Tibor d. u. 5 ó. Molnár Gyula, Ispótlály d. e. 10 ó. Szabó Gábor d. u. 5 ó. Benkő Károly. Károli Gáspár téri templom d. e. 9 ó. dr. Farkas Pál, d. u. 4 ó. Kiss Antal Jenő. Arpár-tér d. e. 10 ó. dr. Hegyaljai Kiss Géza, d. u. 3 ó. Márki Kálmán. Homokkert d. e. 10 ó. Kovács József d. u. 5 ó. Kovács József. Nyilastelep d. e. 10 ó. Kalmár Lajos, d. u. 3 ó. Keretek Antal. Csapó-kert d. e. 10 ó. dr. Danesházy Sándor, d. u. 3 ó. Szadai Sándor th. Kerekes-telep d. e. 10 ó. Siposs Imre, d. u. 5 ó. dr. Bartha József th. Nyulas d. e. 10 ó. dr. Lencz G. Sándor, d. u. fél 6 ó. Valásos ünnepély. Téglaskert d. e. 10 ó. Birinyi János. Horthy Közkórház d. e. fél 9 ó. Nagy Sándor. Téginyvető d. e. 10 ó. gyermekistentisztelet, d. u. 3 ó. Kovács Árpád. Egyek d. u. 3 ó. Sulyok Sándor. Pallag d. e. 9 ó. Erdei Károly, Szepes d. e. 10 ó. Urap Sándor és vitéz Szabó Endre. Dobostanya d. u. 2 ó. Halász András.

A római katolikus templomban vasárnap délelőtt fél 10 órai kezdettel ünnepi hálaadó istentisztelet lesz főpapi misével a Felvidék felszabadulásának öröme. A szentbeszédet Mellau Márton pápai kamarás mondja. — Egyébként rendes vasárnapi miserend

MODERN KOSZMETIKÁMAT

áthelyeztem
Arany János u. 1. l. em.
Piac ucca sarok
Kiss Böske

VI. György király trónbeszéde a békéről

London, november 4. A parlament utolsó ülésén Maugham lordkancellár felolvasta VI. György angol király trónbeszédét. György király megemlékezett franciaországi látogatásáról, majd rátért a közelmúlt európai válságra. Hangsúlyozta az angol kormány tevékenységét a béke érdekében,

azután rámutatott arra, hogy a béke ügyét hatalmasan elősegítette az Egyesült Államok elnökének időben jött közbelépése. Végül hangsúlyozta, hogy Anglia és Olaszország között máris jó viszony áll fenn, de ezt a jóviszonyt a jövőben még fokozni fogják.

10 perces munkaszünettel ünneplik a Felvidék felszabadulását Debrecen kereskedői

A Debreceni Kereskedő Társulat a következő kéressel fordult tagjaihoz:

»November 5-én délelőtt 10 órakor, amikor dicső Honvédségünk átéli a trianoni határt, mi debreceni magyar kereskedők a legszívesebben úgy ünnepehetjük meg

ezt a magasztos és régen várt pillanatot, ha üzleteinket 10 órakor 10 percre lezárjuk és szeretettel gondolunk a határokon váró magyar testvéreinkre. Ezt kéri az özszes debreceni kereskedőktől a Debreceni Kereskedő Társulat Elnöksége.»

Magyar a magyarért!

Pénteken délelőtt a debreceni vendéglős, kávé és szállodás szakosztály népes küldöttsége jelent meg losonci Lossonezy István főispánnál.

A szakosztály elnöke, dr. Szilágyi Béla lelkes hangú beszéd kíséretében nyújtotta át a főispánnak a szakosztály felajánlását, 1000 pengőt a »Magyar a magyarért« akcióra. A főispán meleg szavakkal köszöntö meg a szakosztály tagjainak a példát mutató áldozatkészséget.

A debreceni statusquo ante izraelita anyahitközség »Magyar a magyarért« folyószámlájára a

Magyar Ált. Hitelbank debreceni fiókjánál a következő lefizetések történtek: Krausz Gyula és Deutsch Lajos cég 10.— P. Sándor Árminné 109.— P. dr. Farkas Ignác 108.20 P. Erber Ernő és Erber István 5.— P. Kaposi Géza 100.— P. dr. Schwarz Arthur 45.— Ezeket köszönettel nyugtázzuk Az elnökség.

A debreceni szűcszakosztály a »Magyar a magyarért« segítő akcióhoz hozzá kíván járulni és elhatározta, hogy a november 7-i hétfői nap bevételének 5 százalékát erre a célra kívánja fordítani, hogy segítsen a felvidéki testvéreinken.

Szabdlábra helyezte Borók Ilonát a vizsgálóbíró

A leányanya a vizsgálóbíró előtt is hangoztatta, hogy elégetett gyermeke holtan született

A Domb uccai gyermekholttest ügyében fordulat következett be. Borók Ilonát, mint ismeretes, a rendőrség gyermekgyilkosság gyanúja címén őrizetbe vette, annak ellenére, hogy a leány tagadta a bűncselekmény elkövetését.

A rendkívül érdekes ügy előzményeihez tartozik az, hogy a rendőrségnek névtelen feljelentés alapján terelődött gyanúja Borók Ilonára. A leány nem is tagadott,

ebismerte, hogy gyermeket szült, de arra hivatkozott, hogy a gyermek halva jött a világra

és emiatt bedobta a kanálisba. — A vizsgálat során a kanálisból valóban sikerült előhozni különböző húsmaradványokat, de már annyira szétmálolt állapotban, hogy a törvényszéki orvosszakértőknek nem állt módjukban felvilágosítást adni, hogy élve, vagy halva került-e a csecsemőholttest a kanálisba. A rendőrség ezért a kanálisba talált húsmaradványokat Budapestre küldte az országos vegyvizsgáló intézetbe, ahol a húsmaradványokat tüzetes vizsgálat alá vették. A vizsgálatnak azután szenzációs eredménye volt.

Megállapították, hogy a húsmaradványok nem emberi, hanem állati testnek a maradványai.

A rendőrség a meglepő új fordulat alapján ismét kihallgatta Borók Ilonát, aki most már meg-

másította régebbi vallomását és azt hangoztatta, hogy halvaszületett gyermekének holttestét nem a kanálisba dobta, hanem

elégette.

Tekintettel azonban arra, hogy a leány vallomásai között eltérések voltak, a rendőrség gyanus körülményeket látott fennforogni és emiatt Borók Ilonát őrizetbe vette.

Barók Ilonát a rendőrségi fogdából átkísérték az ügyészre, ahol Zsögöd Jenő vizsgálóbíró hallgatta ki. A vizsgálóbíró előtt kiderült, hogy Borók Ilona mindenkor példás magatartású munkásnő volt és kiváló munkateljesítményeinek elismeréseképpen nemrégiben bronzérmét is kapott.

A leány a vizsgálóbíró előtt is tagadta bűnösségét. Megmaradt amellett, hogy gyermeke holtan született.

A vizsgálóbírónak arra a kérdésére, hogy az első vallomása miért tért el a valóságtól, Borók Ilona azt felelte, hogy szegyeite bevalani a csecsemőelégetését.

A vizsgálóbíró a kihallgatás után arra való tekintettel, hogy terhelő adatokat nem lát fennforogni és Borók Ilona szökéséről tartani nem kell,

elrendelte a leány szabadlábra helyezését.

Borók Ilona már elhagyta a fogházat, az eljárás azonban tovább folyik az ügyben.

er debre
a Fel

sztaikat, hogy részesei
nak a lételemelő, impo-
snek, amellyel a meg-
Magyarországot ünne-
breccn dolgozó népe.

tömegek délután négy
os két helyén, a Petőfi
alvin téren gyűltek össze,
n félöt órakor zászlók-
okkal megindult a két

jel-magyar határt és a
Felvidéket!

vissza! Mindent vissza!
al Pozsonyot vissza —
ucca.

Isorakozott a vármegye-
d tizenkéttagú küldöttség
vármegyei házára, ahol
Lossonezy István főispán,
Sándor polgármester és

var munka, a magyar
rejték debreceni meg-
vagyunk itt azért,
ésre juttassuk ragasz-
a magyar nemzethez
főmunkát, együttérze-
zatóró Felvidék ma-
ant!

ok utódi vagyunk!

Le-
ver-
ül-
mu-
dál-
szj-
lás-
szü-
mil-
cso-

szel-
val-
Joh-
tett-
nye-
a s-
gye-
ber-
nyo-
vag-
vaz-
nek-

sun-
ako-
rec-
all-
tis-
há-
gó-
na-
un-
Eze-
zon-
zést-
mér-
gy-
szá-

vezett m-
ottii és ma-
5 társadalm-
nű nemzetilob-
Kárpátalja leg-
városának — a-
dolgozóknok —
zduulásunkkal tanab-
zünk s egyben kifeje-
ma óhajunknak és re-
hogy a magyar

Ötezer debreceni munkás ünnepelte a Felvidék hazatértét

Nemcsak a nemzeti javakból, a nagy nemzeti áldozatokból is részt kérünk — mondja a munkásság kiáltványa

Pénteken délután leálltak a gyárak Debrecenben, az üzemek leálltak a számszámokat, az alkalmazottak otthagyták iróasztalaikat, hogy részesei legyenek annak a lélekemelő, impozáns fűntetésnek, amellyel a legnagyobbodott Magyarországot ünnepelte meg Debrecen dolgozó népe.

A munkástömegek délután négy órakor a város két helyén, a Petőfi téren és a Kálvin téren gyűltek össze, majd pontosan félöt órakor zászlókkal, lampionokkal megindult a két menet a vármegyeháza felé.

— *Éljen Horthy! Éljen Kánya! Éljen a Felvidék!* — zúgott a kiáltás végig a beláthatatlan hosszúságú tömegben.

Mintegy ötezer ember vonult fel a Piac utcán, éltetve a kormányzót, a külügyminisztert, Mussolinit, a lengyel-magyar határt és a Felvidéket!

— *Mindent vissza! Mindent vissza! Erdélyt vissza! Pozsonyot vissza!* — harsogott az uca.

A menet felsorakozott a vármegyeháza elé, majd tizenkéttagú küldöttség ment fel a vármegyeházára, ahol losonczy Lossonczy István főispán, dr. Kölcsey Sándor polgármester és Lám Dezső főkapitányhelyettes fogadta őket.

A küldöttség vezetője, Erdei István szociáldemokrata párttitkár egyszerű, közvetlen szavakkal mondta el, hogy a debreceni munkásság össze van fűrtve a magyar néppel,

majd a következő deklarációt olvasta fel:

— A magyar munka, a magyar könny és verejték debreceni megbizottaként vagyunk itt azért, hogy kifejezésre juttassuk ragaszkodásunkat a magyar nemzethez s végtelen örömről, együttérzésünkről a hazatérő Felvidék magyarsága iránt!

— *Tiborek utódai vagyunk! Lejöttünk az építőállásokról; nem verjük taktusba a szépen csengő állókön kalapácsal a munka ritmusát; a gyárak, műhelyek, irodák és munkahelyek összedobban szívének adunk kifejezést felvonulásunkkal és tanubizonyosságot teszünk érzelmeinkről, midőn egymillió magyar Trianonban megcsontított országunkhoz visszatér.*

— *A munkás és alkalmazotti szervezetekbe tömörült dolgozó valóban a könny és verejték népe! Jobbágy őseink örökségként mentették át számunkra a magyar nyelvet azokból az időkben, amidőn a szalonokban szégyen volt magyarul beszélni. Ma megfelelő embervédelem hiányában, tengernyi nyomorúság közepette izomerőnk, vagy agyunk munkájával részesei vagyunk a magyar sorsközösségnek.*

— *Elhoztuk jelképes fölajánlásunkat a Magyar a Magyarért akciónak. Bejelentjük, hogy Debrecen szervezett munkás, alkalmazotti és magántisztviselő társadalma háromszínű nemzeti lobogót küld Kárpátalja legnagyobb városának — az ungvári dolgozóknak. — Ezen megmozdulásunkkal tanubizonyosságot teszünk s egyben kifejezést adunk ama óhajunknak és reményünknek, hogy a legnagyobbodott Magyarország nagyobbra fogja*

szelni dolgozóink kenyerét, intézményesen biztosítja az embervédelmet és mindenki számára lehetővé teszi a szabadság szellemét!

— *Amde, mi nemcsak részt kérünk a nemzeti javakból, nemcsak a biztosan eljövendő Nagy-Magyarország áldásából akarunk munkához méltóan részesedni, de részt kérünk a nagy nemzeti áldozatokból is és ott leszünk mindig az első sorokban, ahol és amikor nagy nemzeti erőfeszítések idején áldozatot kell hozni magyarságunkért.*

— *Debrecen dolgozói megbizásából kifejezésre juttatjuk kettős örömről, hogy a Felvidék népe hazajöhetett és hogy vérdíjat nélkül térhetett vissza ezer éves hazánkba.*

— *Éljen Nagy-Magyarország!*

A felolvasást az erkély alatt csendben hallgató tömeg többször zúgó eljenzéssel és helyesléssel szakította meg, majd a deklaráció felolvasása után a küldöttség átadta a főispánnak a debreceni munkások ajándékát a Magyar a magyarért akcióra.

A küldöttség jelképesen száz pengőt nyújtott át a főispánnak, mint egy meginduló magyaránú gyűjtés első dokumentumát és átnyújtotta a zászlót, amelyet a felsza-

badult Felvidékre Ungvár városának, mint Kárpátalja központjának munkásai részére adományozott a debreceni munkásság.

A főispán meleg szavakkal válaszolt a küldöttségnek:

— *Magyar munkások! Szavaimat emlékezővel kell kezdenem. Képviselő koromban végigjártam a falukat és egyik programbeszédemben megjelent a falu egyik előkelő hölgye, aki kifejtette, hogy bár nem tartozik az alá a zászló alá, amelyet én követek, meghallgatja beszédemet. En akkor azt válaszoltam, hogy azokban a cölökben, amiket én követek,*

a falu szociális segítségében, mindnyájunknak találkozniunk kell.

Most is ezt mondom:

Nagymagyarország felépítésében minden magyar embernek találkoznia kell!

A főispán szavait kitörő lelkesedéssel fogadta az ünneplő tömeg, amely ezután elénekelt a Himnusz.

Az ünnepség befejezésével a menet Horthy kormányzót üdvözölve, *Mindent vissza! Pozsonyot vissza!* kiáltásokkal vonult végig az utcákon (ezek sorfala között).

Az ünnepségen a munkásság tömegei pártállásra való tekintet nélkül résztvettek. Az állami vasgyár és a dohánygyévesítő emberei nem vonultak fel.

A Magyar Mickiewicz Társaság Debrecenben

Debrecen város társadalma általános lelkesedéssel készül a Magyar Mickiewicz Társaság debreceni létezéséről, amely alkalmat nyújt Debrecen közönségének arra, hogy a lengyel-magyar testvériség eszméje mellett impozáns módon foglaljon állást. Mint már jelentettük, a Magyar Mickiewicz Társaság a debreceni m. kir. Tisza István-tudományegyetem kisebbségjogi intézetének rendezésében és az egyetemi ifjúság lengyelbarát Pilsudsky-körének bevonásával a lengyel-magyar testvériség és a lengyel-magyar közös határ eszméjének szolgálatában november 6-án, vasárnap délután félhat órakor a vármegyeháza nagytermében díszülést tart. A részletes műsor a következő:

1. Lengyel himnusz, éneklé a kollégiumi kántus.
2. Megnyitó beszéd, tartja: Lossonczy István, Hadu vármegye és Debrecen sz. kir. város főispánja.
3. A lengyel-magyar sorsközösségről rövid előadásokat tartanak: dr. Lukács György ny. miniszter, vbt., a Magyar Mickiewicz Társaság elnöke, báró dr. Nyáry Pál, vitéz dr. Nagy Iván és Kertész János, a társaság tagjai.
4. Szavai: Tustér Jolán.
5. Dr. Kovács Andor egyetemi tanár, a kisebbségjogi intézet igazgatójának zárószava.
6. Himnusz, éneklé a Kollégiumi Kántus.

A Sorbonne tanszéket ajánl fel Szent-Györgyi professzornak

Páris, november 4. Néhány hónappal ezelőtt világszerte érdeklődést keltett tudományos körökben az a hír, hogy a párisi Sorbonne egyetem díszdoktorává választotta Szent-Györgyi Albertet a kiváló Nobel-díjas magyar tudós. A Sorbonne díszdoktorságát általában a Nobel-díj mellett a világ legelőkelőbb tudományos kitüntetésének tartják.

Szent-Györgyi Albert professzor díszdoktorrá való avatása november 5-én zajlik le ünnepélyes körülmények között a párisi egyetemen nagy amfiteátrumában. Albert Lebrun köz-

társasági elnök és Jean Zay kultuszminiszter is megjelenik a nagyszabású ünnepségen, s képviselteti magát ott Franciaország valamennyi kulturális és társadalmi szervezete. Szent-Györgyi Alberten kívül még öt külföldi tudós díszdoktorrá avatására kerül sor az ünnepi ülésen. A díszdoktorrá való avatás szertartása egyébként a Sorbonne ideai tanévének ünnepélyes megnyitása is jelenti.

Szent-Györgyi professzor az egyetlen orvos a díszdoktorjelöltek között. A többiek: dán, svéd, finn, svájci és délamerikai nemzetiségű tudósok az

Lengyel kabát

remek felsővel melegen bélelt szőrme gall. 37.80
kiváló felsővel melegen b. eposum gall. 27.90
végtig szőrme béltessel Posum gallérral 93.10

Grünfeld

úri szabóság Kistemplom mellett

irodalom, kémia és jogtudomány szolgálatában szerzett érdemeikért kapják kitüntetésüket. A kémikusok közül Peter Karrer, a zürichi egyetem kémiai intézetének igazgatója szintén Nobel-díjas tudós, aki hasonló kérdésekkel foglalkozott, mint Szent-Györgyi, ő is a vitaminok problémáit tanulmányozta.

A november 5-i ünnepségen Szent-Györgyi Albert díszelőteré Tifféneau professzor, a Sorbonne orvosi fakultásnak dékánja mond beszédet.

A díszdoktoravatási ünnepség kapcsán — amelyen maga a francia államfő fejezi ki szerencsekívánatait a kitüntetett magyar tudósnak — Szent-Györgyi professzor több előadást tart cellulóz- és vitamin-kérdésekről. Az egyetem köréből nyerjük azt az értesítést, hogy kitüntetés alkalmából a Sorbonne egy évre, esetleg hosszabb időre katedrát ajánl fel a világhírű szegedi tudósnak.

— Vásároljon a FUGGETLEN UJSAG-ban hirdető cégeknel!

Víg színház

A legremekb magyar huszár vígjáték:

Beszállásolás

Szelezky Zita, Páger, Kabos, Rajnay, Bilicsi, Vizváry M.

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

A színházi iroda jelenti:

Ma, szombaton: d. u. félégelykor: minden idők legfrappánsabb katonaboházata:

Nyitott ablak Szabó Ernővel

a főszerepben. ZONA (filléres) HELY-ÁRAK!

Szombaton este és vasárnap délután: Ide gyere rózsám

a magyar dal és magyar érzés operettje. Hamvay, Márkus, Szabó, Sugár, Halassy, Pogány, stb. felléptével.
Vasárnap este és hétfőn:

Legyen úgy, mint régen volt! Minden előadás mérsé- kelt helyárral! Kedden este

Klasszikus operetteiklus: II.
Bemutatószámba menő nagy előadásban:

Lehár-operett:

A vig özvegy

ÚJ RENDEZÉS! ÚJ BETANULÁS!
KORSZERŰ SZÖVEGKÖNYV!
ÚJ DISZLETEK!

Időpontja:

H. Neményi Lili

Danilo:

Márkus Lajos

Karnagy:

Virág Elemér

Diszletek: Molnár (Szeged) és Balon (Budapest).

Játsszák: SZABÓ ERNŐ, POGÁNY MARGIT, SUGÁR MISI, BUZA IMRE, DEGHY, BAKÓ BABA, KONDOR ILY, ZADOR, BÁLINT, KAMARÁS, HORVÁTH, ERŐS, SEPRÉNYI, KONDOR stb.

Táncok: Erős Pál.

Rendező:

Horváth Árpád

Bemutatjuk az új világtáncot, a LAMBETH WALK-ot hiteles formában!

Péntek este 8 óra:

Jacot Des Combes Edit ruhatervet állít ki a színház büffet-jében. A péntekre váltott jegyek érvényesek keddre, de azokat a pénztár készsége be is cseréli. Kedden:

Prémierbérlet 5. szám.

.....

Leleplező emlékiratok

az orosz trónkövetelő

hagyatékában

Varsó, november 4. Cyrill nagyhercegnek, a nemrégiben elhunyt orosz trónkövetelőnek a hagyatékában — az orosz emigráns sajtó közlése szerint — politikai emlékiratokat találtak, amelyek számos leleplezést tartalmaznak. A memoárok a közeljövőben Londonban fognak megjelenni angol nyelven egy londoni könyvkiadóvállalat kiadásában.

METEOR MOZI MŰSORA

Szombaton: ZENDAI FOGOLY
Ronald Colman. Világhíradó!
Előadások: 5-től.

.....
BORKABÁTOROK, RÖVID,
VÁGY HOSSZU, LENGYEL FA-
ZONBAN IS, SZÉKELY, GYÓRI
ÉS MORVAINÁL (MEGYEHA-
ZÁVAL SZEMBEN).

Ne dobja ki pénzét feleslegesen villamosra,

10 fillérért a félévason át utazhat
kisszakasz jeggyel!!!

Üdvözlő táviratot küldött a varsói egyetem a debreceninek

A debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem rektora a varsói Pilsudski József egyetem rektorától a következő táviratot kapta:

„Tisza István egyetem rektorának, Debrecen.

Varsó, 1938. november 3.
Ez ünnepélyes pillanatban sietek mélyeség örömmel kifejezni, hogy a rég óhajtott magyar területek visszakérültek a hazához. Hisszük, hogy a lengyel—magyar határ közelesem megvalósul. Eljen

Magyarország! Wladimir Antoniewicz, a varsói Pilsudski egyetem rektora.

Dr. Baesó Jenő e. i. rektor a táviratra a következő lengyel nyelvre lefordított választ küldötte:

„A felvidéki magyar területek visszaszerzésének örömmel mélyeség hálával köszöröm a baráti varsói egyetem szívből jövő meleg üdvözlését. Isten áldd meg Lengyelországot s adj a két nemzetnek közös határt s örök barátságot!”

Debrecen sporttársadalmának impozáns tüntetése a Felvidék mellett a Bocskay-Szurketaxi mérkőzésen

Debrecen sporttársadalmának nagy szabású demonstrációjára készül vasárnap a Felvidék magyarsága mellett. Vasárnap játsza a Bocskay a Surketaxi elleni nemzeti bajnoki mérkőzését és ennek a mérkőzésnek a tiszta jövedelmét a Bocskay a »Magyar a magyarért« akció javára ajánlotta fel.

Már magában ez is megmozdította Debrecen sporttársadalmát, amely áldozatkészségét ki akarja mutatni a Felvidékkel szemben, de ezt az alkalmat fel akarják használni arra is, hogy impozáns formában kifejezzék ragaszkodásukat felvidéki magyarság iránt. A Felvidék és Debrecen sportkapcsolata az elszakítás előtt a legszorosabb volt, hiszen valamikor egy kerületben játszottak Debrecen és a Felvidék egyesületei és ez a kapcsolat megmaradt az impériumváltás után is.

Most, hogy a Felvidék visszakérül, Debrecen sporttársadalmát

siet felhasználni az alkalmat a felvidéki magyarság melletti tüntetésre. A Bocskay—Surketaxi mérkőzés előtt

a Bocskay és a Keletmagyarországi Labdarúgó Alszövetség egy-egy nemzeti zászlót nyújtanak át losonci Losonczy István főispánnak azzal, hogy azt a felvidéki magyar sporttestvéreknek adják át bevonuló csapatának.

A zászlóátadás ünnepélyes keret között történik meg a pályán, az elhangzó beszédeket megafonokon közvetítik a közönség számára. Megafonok közvetítik a nemzeti imádságokat is, a szünetekben pedig magyar indulókat játszanak. A nemzeti színekkel díszített Stadion gyönyörű környezetében lefolyó demonstráció iránt Debrecen társadalmának legszeleesebb köreiben igen nagy érdeklődés nyilvánul meg. Az ünnepség délután egy negyed 2 órakor kezdődik, a mérkőzés maga 2 órakor.

Felrobbantották a „Vancouver” gőzöst

Oakland (Kalifornia), november 4. A »Vancouver« Hapag-gőzös, amelyen csütörtökön délután robbanás történt, menthetetlen. A hajótest mélyen besüppedt a sanfranciskói öböl iszapjába és már csak az orra látszik ki a vízből. Csodával határos, hogy sem az utasoknak, sem a személyzet közül senki sem sebesült meg, mindössze néhány ember eszméletét veszítette a rémülettől és az erős légnymástól.

Minden jel amellet szól, hogy merénylet történt a német gőzös ellen. A kerületi ügyész, a rendőrfőnök szakértő bizottság elén megemlélt a hajóroncsot és búvárokat küldött a mélységbe. A szakértők szerint alaposnak látszik az a gyanú, hogy bűnös kezek robbantották fel a Vancouver-t. Ezt a feltevést megerősíti az Oakland Tribune, amely azt írja, hogy közvetlenül a robbanás előtt valaki felhívta telefonon a szerkesztőséget és azt kérdezte, akarnak-e egy szennyezés hírt. A tudakozásra azt felelte az idegen hang, hogy egy német hajót felrob-

bantottak. Mindjárt azután az ismeretlen telefonozó letette a kagylót. A rendőrség most azt kutatja, hogy a telefonozás a robbanás előtt történt-e.

Oakland, november 4. A Vancouver kapitányának sikerült — bár a gőzös a robbanás következtében már süllyedőben volt — a hajót a San Franciskó öbölben partra kormányozni. A hajó már horgonyt is vetett és így a rakomány egyelőre biztonságban van.

.....
1900/1938. a. HIRDETMÉNY. Felhívja a városi adóhivatal a város adózó közönségét, hogy az 1938. év. IV. évkönyvére esedékes együttesen kezelt közadó tartozását folyó évi november hó 15-ig befizetni el ne mulassza. A befizetés naponként a hivatalos órák alatt a városi adópénztárnál, vagy pedig a 31713. számú postatakarékpénztári befizetési lap útján eszközölhető. A befizetést elmulasztók ellen a hatóság eljárás után a hivatal behajtási eljárását indítja. Városi adóhivatal.

Juszuf Kemal egyiptomi herceg a Hortobágyon

A hortobágyi vadászidény megindulásával mind nagyobb számban keresik fel a Hortobágyot külföldi vadászok is.

November 9-ikén érdekes vendég érkezik: Juszuf Kemal egyiptomi herceg jön nagyobb vadásztársasággal a Hortobágyra. — A vadásztársaság olyan nagy létszámú, hogy az egész esárdát lefoglalták számukra.

Megállította a vonatot a mozdonyvezető és beleugrott a tengerbe

Kopenhága, november 4. Különös öngyilkosság zavarta meg csütörtökön este a Mittel-Juete villámvonat útját. A vonat Kopenhágából Aarhuson keresztül útbán volt Struer felé, amikor a tengeren átvezető hidon, a harmadik és negyedik pillér között a vonat hirtelen megállt. Az utasok kíváncsian tekintettek ki fülkéikből és keresték a váratlan megállás okát, amikor észrevették, hogy a vonatvezető a mozdonyból kiszállt, átmászik a híd korlátján és beleveti magát a tengerbe.

Az öngyilkosság az utasok körében nagy izgalmat keltett. A vonatot azután a segédmozdonyvezető vezette tovább Fredericiába.

Az öngyilkos mozdonyvezető, akinek a holttestét még nem találták meg, már hosszú idő óta a dán államvasutak szolgálatában állt.

A felvidéki utazás szabályozása

Hivatalos helyről közlik, hogy a felszabaduló Felvidék magyar katonai igazgatás alatt álló területe polgári egyéneknek csak fényképpel ellátott utazási igazolvánnyal lehet utazni. Utazási igazolványt csak azok kaphatnak, akik nemzethűségi, erkölcsi és közrendészeti szempontból kifogás alá nem esnek. A személyre szóló és másra át nem ruházható igazolványt a magyar királyi honvédezerkari főnöke díj- és illetménymentesen állítja ki. Az igazolványokat írásban vagy személyesen Budapesten a Vámház tér 8., II. emelet 83. számú irodahelyiségben kell kérni, vidéken a vegyesdandárparancsnoksághoz kell a kérvényt beküldeni. Az igazolvány igénylésekor három darab, egymással teljesen azonos fényképet kell beszállítani. Kezelési szempontokból ajánlatos, hogy az érdekeltek utazási iránti kérelmeiket a tervbe vett utazási nap előtt négy-öt nappal terjesszék elő. Tekintettel arra, hogy az első napokban a felszabaduló területeken a közigazgatás megszervezése és az ezzel járó egyéb, tevékenységek a hatóságokat nagymértékben igénybe veszik, felkérjük az utazni szándékozókat, hogy kezdetben csak azok kérjenek utazási engedélyt, akiknek halaszthatatlan, sürgős elintéznivaló ügyeik vannak. Később semmi akadály sem lesz az utazásoknak.

.....
— Az első lopás a magyar Ipolyságban. Budapestről jelentik: A főkapitányi bünyügyi osztályán ma délután előtt indult meg az első nyomozás olyan bűncselekmény ügyében, mely a felszabadult Ipolyságban történt. Az ipolysági csendőrség távirathat közölte a rendőrséggel, hogy ismeretlen tettes október 28-ára virradó éjszaka behatolt Udvardi Sándor korcsmájába és onnan 480 cseh koronát lopott. Az ipolysági betörő felkutatására Budapestben is megindult a nyomozás.

hírek

A Tiszántúli Független Ujság politikai napilap. — Szerkesztője és kiadóhivatala: Ferenc József út 49. sz. Telefon: 32—12.
Előfizetési ár: Egész évre 28.80, félévre 14.40, negyedévre 7.20, egy óra 2.40 pengő. Külföldre ennek a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap 8 fillér, vasárnap 20 fillér.

— ÜGYELETES GYÓGYSZERTARAK. E héten a következő gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot: »Kigyó«, Piac uca 31. »Magyar Korona«, Káposztásy Géza, Péterfia uca 10. »Csillag«, Arpad tér 1. »Sas«, Hatvan uca 70. »Szent Háromság«, Homokkert Szabó Kálmán uca 14.

Hősök naplója

NOVEMBER 5.

1915. A m. kir. kolozsvári 21. honv. gy. czred az oroszok ellen viselt 1915. évi ősi állásharc folyamán a német Déli hadsereghez beosztott m. kir. kolozsvári 38. honvéd gyalog h. kötelekben résztvevő az október 31. és november 11-e között a Strypa-nál és Ikuva-nál végrehajtott orosz állórségi kísérlet harcaiban.

Pokorny István zászlós a Siemikouze községért vívott ékesedett harcokban szakasztó rohamról rohamra vezette és mindenütt elsőnek tört be az ellenség állásába. Heves kéziránát harcban megrendítette az ellenséget és több mint 500 orosz foglyot ejtett.

Bátor és elszánt fellépésével csapatának győzelmét biztosította. Nevezetesen ezért arany vitézségi éremmel tüntették ki.

— Ma, szombaton délelőtt 10 órakor az összes debreceni református templomokban megszólalnak a harangok, amikor honvédeink átlépik a trianoni határt és előrenyomulnak, hogy birtokukba vegyék a visszacsatolt területeket.

— **Személyi hír.** Pass László, a Tiszavidéki egyházmegye esperese a mai napon Budapestre utazik egy heti tartózkodásra. Vasárnap délelőtt az egyetemi istentiszteleten prédikál báró Radvánszky Albert egyetemes egyház-felügyelő meghívására. A jövő héten, mint az evangélikus egyetemes egyház jegyzője az egyetemes egyház bizottsági és közgyűlésén vesz részt. A jövő vasárnapon Nyíregyházán a gyülekezet újonnan választott lelképásztorát, Hulvey Istvánt iktatja be lelkészi állásába ünnepes istentiszteleten. Ugyanaz nap este pedig a nyíregyházi evangélikus énekhar 20 éves jubileuma alkalmából rendezett templomi vallásos estélyen fog előadást tartani.

— **Adomány.** Csonka Ferenc, a közművelődési bizottság elnöke, aki »Revió« feliratú bicikli- és autózás-lócskával a magyar igazság egyik szerény harcosa, 2 pengőt küldött be szerkesztőségünkbe, miniszteri koszorúmegváltás címen a felvidékiek részére.

— **Kész bundák, alakításokat, javításokat** olcsón vállal Altmann szűcsmester. Miklós u. 2. szám.

— **Öngyilkos földmives.** Bal-mazujvárosban felakasztotta magát és meghalt Balog János 63 esztendő földmives. Öngyilkosságát életuntátsága miatt követte el. Az ügyesség engedélyt adott temetésére.

Politikai bűntény áldozata lett az erdélyi magyar szociáldemokrata párt főtitkára

Nagyvárad, november 4. Nagyvárad, de egész Erdély magyarságát, politikai pártállásra való tekintet nélkül, mélyen megdöbbentette dr. Bősörmenyi Emil ügyvéd, a szociáldemokrata párt volt elnöke halála.

Mint ismeretes Bősörmenyi Emilt egy Andor Nicolai nevű 26 éves villanyszerelő egyetlen lövéssel meggyilkolt.

Amint most kiderült, Bősörmenyi dr. politikai bűntény áldozata lett. A gyilkos villanyszerelő egy betiltott szélsőjobboldali szervezet tagja volt és

— **Feltalálták a tiszta vizet is.** Berlinből jelentik: Fritz Fechner hamburgi mérnök szennyes és mérgezett vízből kristálytiszta vizet tud előállítani.

Szörme muffok legolcsóbban a Gambrinusz átjáróban Adler Jenőnél

— **A magyarbarát Jour főmunkatársa szenátor lett.** Jacques Bar-doux-t, a Le Jour főmunkatársát, aki magyar barátságáról ismeretes, egy időközi választáson szenátorrá választották.

— **LENGYELBUNDAK ELIS-MERT MINŐSÉGBEN SZEKELY-GYŐRI ÉS MORVAINAL (MEGYEHÁZÁVAL SZEMBEN).**

— **Gyanus gyermekhalál.** A debreceni ügyészségre értesítés érkezett, hogy Nagykereki községben tisztázatlan körülmények között elhunyt Kéri József négyhetes csecsemő. Az értesítés alapján az ügyészség indítványára Zsögöd-Jenő vizsgálóbíró elrendelte a helyszíni szemlét és a gyermek holttestének felboncolását. Horváth Arthur dr. törvényszéki orvosszakértő végezte a boncolást és ennek során megállapította, hogy bűncselekmény nem történt. Kéri József természetes halállal halt meg. Az ügyészség ennek alapján engedélyt adott a gyermek eltemetésére.

— **Mellékuca titka** olcsó árainak. Bátorok nagy választékban, fizetési kedvezmény, Dógenfeld tér 6. udvarban.

— **A Népművelési Bizottság ingyenes tanfolyamokat állít fel az irni-olvasni nemtudók számára.** A városi törvényhatóság Iskolánkülvüli Népművelési Bizottsága az analfabétizmus elleni küzdelem terén már évek óta igen eredményes tevékenységet fejt ki azon tanfolyamok felállításával, melyeken az irni-olvasni nemtudók — teljesen díjmentesen — megfelelő oktatásban részesülnek. Ezek a tanfolyamok a folyó tanévben is rövidesen megkezdődnek és az előadási órák oly időben tartatnak (este 5—6 órai kezdettel), mikor a jelentkezők napi elfoglaltságukban már akadályozva nincsenek. A Bizottság a hallgatókat díjmentesen tankönyvvel és írószerekkel ellátja. Az Iskolánkülvüli Népművelési Bizottság azon kérelemmel fordul városunk közönségéhez, hogy irni-olvasni nemtudó alkalmazottjának vagy ismerősének nevét szíveskedjék a Bizottság titkári hivatalával (Széchenyi u. 20. sz.) közölni s lehetővé tenni, hogy az illető analfabéta a tanfolyamra mielőbb jelentkezék. Bejelentés vagy jelentkezés — a már jelzett helyen — hétköznapokon d. e. 9—2 óra között történhetik. Iskolánkülvüli Népművelési Bizottság.

amikor kihallgatásakor felvilágosították, hogy Bősörmenyi milyen tisztelgő, becsületes ember volt, könyveze így válaszolt:

— Sajnálom nagyon az ügyvéd urat. Két okom is van a sajnálkozásra. Egyik: elvettem egy tisztességes ember életét, a másik, hogy most már tudom, kik és miért vettek rá a gyilkosságra...

A rendőrség nagy eréllyel nyomoz a gyilkosság hátterének kiderítése végett.

— **Felvidéki est a KIE-ben.** Holnap este 8 órai kezdettel a KIE Piac uca 36. szám alatti otthonában teaestélyt rendez, melyen Fux Antal kereskedelmi iskolai igazgató fog vetített képet előadást tartani. Közreműködnek még Baczó Balázs felvidéki költő versének szavaltásával, Nyíri József és Lénárt Elek theológusok kurue nő-tákkal, kiúrtón előadva. Teajegy ára 40 fillér. Érdeklődőket szeretettel hív a vezetőség. (:)

— **Fagylalttölesér és társai.** A legújabb női ruhák — ezt írja a Daily Mail divattudósítója — történelmi korokból vesznek át új motívumokat. Angliai Erzsébet korának stílusában tervezett ruhák keltenek például nagy érdeklődést a párizsi téli évad kezdetén. Nagy feltűnést kellett Stuart Mária skót királynő ruháinak motívumaiból tervezett estélyiruha. Puffos ujjakkal, csipkedisszel és fekete fűkövel ékeskedő történelmi pompájú ruhák elkészítése, természetesen, sok időbe és pénzbe kerül. Van olyan ruha is, mely három hétig készül. Ezeknek a ruháknak íjesztően magas árát jobb elhallgatni. Csodálatos dolgok történelmi kalapok formáinak átváltozásában is. A legutolsó longchampi versenyen például ilyen című kalap jelent meg: »Fagylalttölesér«. Egy másik kalap tökéletes lepkeformát mutatott. A kalapok elhelyezése a hölgy egyéni ízlésétől függ. Ki elől, ki hátul viseli — a fején.

Új Hangya épület udvarában (Piac u. 40) régi olcsó ároimmal árusítom a legszebb divatanyagokat gyári maradványokban.
Dr. RÉVÉSZNÉ

— **GYERMEK RUHÁK, GYERMEK TELIKABATOK, LENGYELKÉK NAGY VÁLASZTEK-BAN SZEKELY, GYŐRI ÉS MORVAINAL (MEGYEHÁZÁVAL SZEMBEN).**

— **Herceprímási körlevél a vegyes istentiszteletek tartása ellen.** A felvidéki országrész visszaesatolásával kapcsolatban a bíboros herceprímás megújítja az érvényben lévő egyházi törvényt és püspökkari rendelkezést a hazafias és katonai ünnepekkel kapcsolatban a Felvidékre vonatkozóan is. Ebből az alkalomból a herceprímás körlevelet adott ki, amely intézkedik a nem katolikusokkal vegyes istentiszteletek tartása ellen, megjegyezvén azonban, hogy világi jellegű ünnepeken semmi akadály nincs a katolikusok és nem katolikusok együttes részvételének. Intézkedik a herceprímás körlevele a zászlók megoldása ügyében is. A Magyar Kurir, amely a herceprímás körlevelének hírt közli, megjegyzi, hogy a katolikus egyháznak a Felvidéken most alkalmazásra kerülő törvényei nem irányulnak más felekezetek ellen, csupán a saját híveit akarja az egyház a vallási közöny veszedelmétől megóvni.

Rádióműsor

Szombat, november 5.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. Utána: Hírek. Hanglemezek. — Utána: E-trend, közlemények. — 10: Hírek. — 10.20: »A kis mentoangyal.« (Folvasás.) — 10.45: »Mit nézzünk meg?« (Folvasás.) — 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. — 12: Déli harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés. — Utána: Takács Erzsébet énekel zongorakísérettel. — Közben kb. 12.30: Hírek. — 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. — 13.30: Hanglemezek. — 14.35: Hírek. — 14.50: A rádió műsorának ismertetése. — 15: Arfolyamhírek, piaci árak elemzészerék. — 16.15: Harsányi Gizi mesél. — 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — 17: Bodrics Béla és cigányzenekara muzsikál. — 18: Időszűri felolvasás. — 18.30: hanglemezek. — 19: Hírek. — 19.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven. — 19.25: Budai Dalárda. Vezényel Ádám Jenő. — 20: »Egressy Béni.« Hangjáték három felvonásban. — Utána kb. 21.40: Hírek, időjárásjelentés. — 22.05: Budapesti Hangverseny Zenekar. — Közben kb. 22.30: Hírek angol és francia nyelven. — 23: Hírek német és olasz nyelven. — 23.10: Lakatos Flórián cigányzenekara muzsikál. Kubányi György énekel. — 0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 18: Hanglemezek. — 18.30: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája. — 19.25: »Csecsemővédelem.« (Folvasás.) — 20: Hírek, ügétversenyeredmények. 20.25: A rádió szalonzenekara.

— **Ha nincs étvágya,** úgy igyék néhány napon át reggel éhgyomorral felpohár természetes »Ferenc József« keserűvizet, mert ezáltal bélműködése szabályozódik és így egész emésztése rendbejöhét. Kérdezze meg orvosát.

— **Bundáját és bármilyen szörmet** alakít, javít legdivatosabb fazonra Hagymási szűcs, Piac u. 63. szám.

— **A Felvidékre felajánlott zászlókat** és még az adni akarókat kéri a Frontharcos Főcsoport elnöksége, hogy minél előbb szolgáltatassák be a főcsoporthoz (Piac u. 36.), mert azok rendeltetési helyükre való elszállítása a napokban megtörténik. Elnökség.

— **Állati vérel akarják megjavítani a félegyházi iskolásgyermekek táplálkozását.** Kiskunfélegyházáról jelentik: Kiskunfélegyházán rendkívül komoly gondot okoz a hatóságoknak a szegényügy kérdésének a megoldása. Különösen a szegénysorsú iskolásgyermekek sorsa foglalkoztatja a hatóságokat. Vitéz Baksa József félegyházi tisztiorvos megdöbbentő jelentést tett a város vezetősége elé az iskolai vizsgálatokról. A szegénygyermekek táplálkozása nagyon gyenge és fogyatékos és a kisdíjak szervezete annyira leromlott, hogy képtelenek el-lenállást kifejtteni a legkisebb meg-hűléssel szemben is. A tisztiorvos érdekes tervet dolgozott ki arról, hogyan lehetne feljavítani a félegyházi sok-száz szegénygyermek táplálkozását a város nagyobb pénzügyi támogatása nélkül, mivel a pótdó 166 százalék. A tisztiorvos szerint a félegyházi vágóhídon rengeleg friss állati vér megveszendőbe. A jövőben ezt használják fel a szegénygyermekek táplálására, mert az állati vérben igen gazdag tápanyag van. A vágóhídon már megindult az adatgyűjtés, hogy milyen mennyiségű friss állati vér áll rendelkezésre erre a célra naponta, illetve hetenkint. Ezenkívül a tisztiorvos megvalósítja azt az elgondolást, hogy az iskolásgyermekeket legalább havonta rendszeresen elvigyék a fürdőbe. Egy-egy fürdő 20 fillérbe kerülne, de akik ezt a 20 fillért sem tudják megfizetni, azokat a város költségén fürdőtlenek meg.

GYÁSZ

— **Halálozás.** Berekded 80 éves kora Temetése folyó h a zsidótemető h Kovács Miklós Ilona, cipészseged korában elhunyt. nap délután háro Köztemető ravv róm. kat. szerta Honti u. 18. Pu intézet.

— **Kovács Tibike** ban elhunyt. Te délután három ó metői ravatalozó Honti u. 18. Pu intézet.

— **Debreceni Józse** zető 58 éves korá metése vasárnap rom órakor lesz a számú ravatalozó formátus egyház rinf. Lakás: Csill Gebauer cég rend

— **KIESÉTT AZ AL** tott éj után és m ról jelentik: Dar éves gazdatiszt e után, miközben s kizuhant lakásá ablakából és nem ba való beszállítá

— **HIRDETÉNY.** adóhivatal a házbi birtokukban lévő h évre szóló házbérbe évi november hó 1. dő időben a hivatal előtt 8—12 óra kó hivatal III/a. — ki emelet 37. sz. he felőli lépcsőfeljár következmények ter sák be. A bevallásírt nyomatványú a fent megjelölt h szerethetők be az bérleményig szóló nagyobb tv daral megtérítése ellené a városi adóhivatal ív beadására kötele sokat, házhaszon zárgondnokokat, h benyújtásának elm tendő 1939. évi há lások, illetve 10 szá írását vonja maga lomási ívet minden mentes, akár adó lamint a bérbeado átengedett (majoro ról is külön-külön beadni. A bevallási a helyiségek szám állításán és azok h nevének, foglalkozá tüntetésén kívül — hogy abba az 1938 állapot szerinti egé tott összes hért (há ben), vagy egyéb bérben felül külön díjak, átalakítási k nosnál, vagy ingy ségeknek pedig ann számított haszonért kelt bérli aláírása írja a kiállításért s vallást tevő. Az üre ket, még ha azok v is be voltak frásbn toleg az előző évi b ma alatt feltétlenül értékelni. Viszont íresnek beállított írásbeli bejelentést örlés szempontjáb tal.

AS D3 B4 C4 A4 D4 B5 A5 B6 A6 C6 A6 B6 A5 B5 D4 A4 C4 B4 D3 A3

AS D3 B4 C4 A4 D4 B5 A5 B6 A6 C6 A6 B6 A5 B5 D4 A4 C4 B4 D3 A3

AS D3 B4 C4 A4 D4 B5 A5 B6 A6 C6 A6 B6 A5 B5 D4 A4 C4 B4 D3 A3

AS D3 B4 C4 A4 D4 B5 A5 B6 A6 C6 A6 B6 A5 B5 D4 A4 C4 B4 D3 A3

AS D3 B4 C4 A4 D4 B5 A5 B6 A6 C6 A6 B6 A5 B5 D4 A4 C4 B4 D3 A3

AS D3 B4 C4 A4 D4 B5 A5 B6 A6 C6 A6 B6 A5 B5 D4 A4 C4 B4 D3 A3

AS D3 B4 C4 A4 D4 B5 A5 B6 A6 C6 A6 B6 A5 B5 D4 A4 C4 B4 D3 A3

AS D3 B4 C4 A4 D4 B5 A5 B6 A6 C6 A6 B6 A5 B5 D4 A4 C4 B4 D3 A3

GYÁSZROVAT

— Halálozás. Braun Herman kereskedő 80 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 6-án 10 órakor a zsidótemető halottasházából.

Kovács Miklósné szül. Magyar Iona, cipészsegéd felesége 27 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután három órakor lesz a Köztemető ravatalozó terméből rom. kat. szertartással. Lakása: Honti u. 18. Pusztai temetkezési intézet.

Kovács Tibike 13 hónapos korában elhunyt. Temetése vasárnap délután három órakor lesz köztemetői ravatalozó teremből. Lakás: Honti u. 18. Pusztai temetkezési intézet.

Debroceni József gyári üzemvezető 58 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután három órakor lesz a Köztemető II-A. számú ravatalozó terméből a református egyház szertartása szerint. Lakás: Csillag uca 72. sz. Gebauer cég rendezti.

SZÖRMÉS BEKECSEK NAGY VÁLASZTEKIBAN, SZÉKELY, GYŐRI ÉS MORVAINAL, (MEGYEHÁZÁVAL SZEMBEN).

— Kiesett az ablakon az átmulatott éj után és meghalt. Budapestről jelentik: Darányi György 39 éves gazdatiszt egy vidám éjszaka után, miközben szellőztetni akart, kizuhant lakásának elsőemeleti ablakából és nem sokára a kórházba való beszállítása után meghalt.

HIRDETMÉNY. Felhívja a városi adóhivatal a házbirtokosokat, hogy a birtokukban levő házak után az 1939. évre szóló házbérvállási ívet folyó évi november hó 1. s. 30. között terjedő időben a hivatalos órák alatt, délelőtt 8—12 óra között a városi adóhivatal III/a. — kivetési osztály (I. emelet 37. sz. helyiség, — Sas uca felüli lépcsőfeljárattal szemben) a következők terhére mellett nyújtják be. A bevalláshoz szükséges előírt nyomtatvány-írlapok ugyancsak a fent megjelölt hivatali helyiségben szerezhetők be az előállítási ár (10 bérleményig szóló 6 fillér, azon felül nagyobb ív darabonként 12 fillér) megtérítése ellenében. Figyelmezteti a városi adóhivatal a házbérvállomási ív beadására kötelezett háztulajdonosokat, házhasonlíveket, illetve zárgondnokokat, hogy a bevallási ív benyújtásának elmulasztása a kiveendő 1939. évi házáradék után 5 százalékos, illetve 10 százalékos bírság előírását vonja maga után. A házbérvállomási ívet minden egyes, akár adómentes, akár adóköteles házról, valamint a bérbeadott, avagy ingyen átengedett (majoros) tanyaépületekről is külön-külön kell kiállítani és beadni. A bevallási ív kitöltésénél — a helyiségek számának részletes beállításán és azok használója (bérlője) nevének, foglalkozásának pontos feltüntetésén kívül — lényeges kellék, hogy abba az 1938. november hó 1-i állapot szerinti egész évre átszámított összes bért (kézspénz, természetbeni, vagy egyéb ellenszolgáltatás, béren felül külön kikötött közüzemi díjak, átalakítási költség stb) tulajdonosnál, vagy ingyen átengedett helyiségeknek pedig annak egész évre átszámított hasznosítottát még az érdekeltektől aláírása előtt pontosan beírja a kiállításért szintén felelős bevallást tevő. Az üresen álló helyiségeket, még ha azok már előzőleg külön is be voltak írásban jelentve, — lehetőleg az előző évi bevallási ív sorszáma alatt feltétlenül be kell állítani és értékelni. Viszont a bevallási ívbe üresnek beállított bejegyzés a külön írásbeli bejelentést nem pótolja adóörülési szempontjából. Városi adóhivatal.

SPORT

SPORTNAPLÓ

A Bocskay a Szürketaxi ellen azt a csapatot állította össze, amelyet már lejeztünk. Eszerint tehát: Vörös — Nádas, Janzso — Elek, Pocsai, Békési — Markos, Orosz, Palotás, Takács, Hajdu. Tekintettel azonban a bizonytalan körülményekre, vasárnapig még lehetséges változás.

A Taxi kedden 3:1-re győzött az Elektromos ellen, semmi oka tehát a változtatásra. A csapat így fog kiállni Debrecenben: Izso — Aradi, Miklósi — Odry, Tóth I., Varga — Várad, Berecz, Takács II., Kiszely, Hódi. Ha Miklósi nem kap szabadságot, Erdős helyettesíti.

A Bocskay vasárnap tekete ingben játszik, miután a Taxi is kék-sárga csapat. A fekete ingben még mindig győzött a Bocskay, a DEAC-dresszben bíznak most is. Talán jó lenne állandósítani.

Máris nagy tülekedés indult meg a felvidéki vendégjátékokért. Az első csapat, amely a felszabadítás után a Felvidékre megy, a Ferencváros lesz. Kassán szeretne játszani december elején. Ugyancsak hamarosan ellátogat.

— Hargitaváralja jelképes székely község összejövetele. A debreceni Hargitaváralja székely jelképes társközség szombaton este a Gambrius étterem különtermében képviselőtestületi ülést tart. Az ülés után dr. Gynlay Zoltán egyetemi nyilvános rendes tanár előadást tart az aktuális kérdésekről.

— Szörnyethalt a német törvényszék főügyésze és az első államügyész. Brandenburgból jelentik: A berlini országúton súlyos szerencsétlenség történt. Egy gépkocsi belefutott egy világítás nélküli álló tehervonatba. Az autó utasai között volt a német törvényszék főügyésze és az első államügyész: mindketten meghaltak. Ezenkívül még több sebesülés történt.

HIRDETMÉNY. Debrecen város tulajdonát képező 7 darab (3—7 éves) magyar bika, 1938 évi november hó 8. napján a Baromvásártéren tartandó nyilvános árverésen kerül értékesítésre. Ezen vételi lehetőségre az illetékek figyelmét felhívom. Gazdasági tanácsnok.

48.204/1938. C. sz. **HIRDETMÉNY.** Gazdasági munkaadók és munkavállalók figyelmébe. Értesíti a városi elsőfokú közigazgatási hatóság a város érdekelteket, hogy a m. kir. Földmívelésügyi Miniszter Ur 86.165/1938. VIII. A. 1. számú rendeletével a város egész területére elrendelte a legkisebb munkabér megállapítását. A munkabér megállapító bizottság ennek folytán folyó évi november hó 1-től december hó 31-ig a város területén fekvő gazdaságokban alkalmazott munkások részére fizethető legkisebb munkabért az alábbi részletes szerint állapította meg. Saját élelmezés melletti alkalmazás esetén: Felöltött férfimunkás részére 1 P 50 fillér, felöltött nőmunkás részére 1 P 20 fillér, 16 éven aluli munkás részére 80 fillér. Munkaadó által nyújtott élelmezés melletti alkalmazás esetén: Felöltött férfimunkás részére 1 P, felöltött nőmunkás részére 80 fillér, 16 éven aluli munkás részére 50 fillér. Debrecen sr. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

gat a felszabadult területre az ökölvívó válogatott is.

Égnerre igen súlyos büntetés vár a szolnoki pofokodás miatt. Az sem lehetetlen, hogy örökre eltűnjék.

Finta góljával 1:0-ra győzött a Fives a Rouen ellen és a tabella harmadik helyére került. Móré csapata, az O. Lille első vereségét szenvedte el és kénytelen volt átengedni az első helyet a Marseille-nek.

A jövő vasárnap folytatják az amatőr bajnokság megszakított fordulót. A szezon két héttel kitolják és csak egy forduló halasztanak el tavaszra.

A Szeged tiltakozott Tihámy jétközvető ellen, aki helyett Gébertet küldték ki.

A vasutas csapatoknak megengedték az utazást és a DVSC is lelétsza a Törökország elleni mérkőzését.

Csehszlovákiában a bajnoki mérkőzések egy hónapig szüneteltek és szerdán játszottak először a pihenő után. Ekkor került sorra a derbi is, amelyet a Slavia 1:0-ra nyert a Sparta ellen.

— Kerékpár s teherautó karambolja. Pénteken délután 5 órakor jött a Pallagról haza kerékpáron Szentkirályi Barna rendőrségi díjnok. Közben mellette haladt el egy teherautó, melynek sárhányója a karjánál fogva lesodorta kerékpárjáról és Szentkirályi a homlokán, szemöldökén és ajkán szenvedett sérüléseket. A mentők részcsatították segélyben és lakására viték.

Fogatoknak katonai szolgálat alól való mentesítése

A gazdaközönség körében széleskörű mozgalom indult meg az iránt, hogy a kiszélesített katonai szolgálat folytán szükségeltetett elvitt egyes fogatokat vagy félfogatokat a további szolgálat alól mentesítsenek és ebben az irányban számos kérvényt intéztek a felsőbb hatóságokhoz. A helyzet ugyanis az, hogy a fogatok behívása eléggé rendszertelenül történt. Vannak kiszáradtak, akiknek mindkét lovát bevonták, avagy csak egyet hagytak meg, ugyanakkor számos másoknak minden állata itthon maradt. Igaz, hogy elrendelték a kötelező munkasegítést, azonban a jelek szerint ennek alkalmazására sokkal inkább faluhelyre illik, nagyobb városokban az alkalmazás körülményesnek bizonyul. Az is bizonyos, hogyha rendszeresen és arányosan történt volna a fogatbehívás, akkor bizonyára nem volna igen sokaknak annyira sérelmére.

A világ leghosszabb szerelmeslevele

Joan Crawford híres filmszínésznő mint Hollywoodból jelentik, háromszáztizennégy oldalas szerelmeslevelet kapott egy newyorki hódolójától. Hollywoodban azt hiszik, hogy ennél hosszabb szerelmeslevelet még soha és sehol nem írtak. A filmszínésznő már hozzáfogott elolvasásához és kijelentette, hogy az egészet végig fogja olvasni.

„Betegszabadságon“ marad Titulescu

Bukarest, november 4. Titulescu volt román külügyminisztert 1939 június végéig szabadságot. A volt külügyminiszter szabadságát most újabb nyolc hónapra meghosszabbították. Titulescu „betegszabadságát” nem egyéb száműzetésnél.

A közeljövőben megjelenik a szekérfuvarozási rendelet

Értesülésünk szerint a szekérfuvarozási rendelet a napokban megjelenik. A kormány a rendelet kibocsátása előtt meghallgatta az érdekképviseleteket. A szekérfuvarozási rendelet értelmében a fuvarozás tíz kilométer körzeten túl megszűnik szabad ipar lenni. Nagyobb távolságra, de telep helyüktől legfeljebb ötvenkilométeres távolságra csak helyközi fuvarozók végezhetnek szállítást.

Minden helyközi fuvarozónak ipar engedélyt kell váltani, azonkívül kötelező rendszeres könyvelést vezetni. Szállítójegyet kell a fuvarozónak kiállítania, levelezését tíz esztendőig meg kell őriznie és szavatossági biztosítást kell kötnie. A helyközi szekérfuvarozó más ipart még mint mellékfoglalkozást sem folytathat. A kereskedő még saját áruját sem fuvarozhatja tíz kilométeres távolságon túl. A megjelölt távolságon túl a kereskedő is köteles helyközi fuvarossal szállítani.

A rendelet ellenőrzése céljából a Fuvaros Iparosok Szövetkezete a nagyobb vidéki gécpontokban kirendeltséget állít fel.

ARVERESI HIRDETMÉNY.

Debrecenben, Bollegelő 331. szám alatt 1938. évi november hó 5. napjának délután 3 órájára kitűzött bírói árverésen el fognak árvereztetni 1.600.— P besértékű tehenek, sertések, lovak és egyéb ingók.

Lőrincz Endre
kir. bírósági végrehajtó.

KÖZGAZDASÁG

KERESIK A BUZÁT

Búza: felsőtiszai 77 kg-os 20.40—20.50, 78 kg-os 20.60—20.70, 79 kg-os 20.80—20.90, 80 kg-os 20.90—21.00.
Rozs: 15.00—15.15.
Takarmányárpa: elsőrendű 18.30—18.50, középminőségű 18.00—18.20.
Zab: elsőrendű 19.40—19.50, középminőségű 19.25—19.40.
Tengeri: tiszántúli 13.20—13.30, egyéb állomások 13.00—13.10.

A ferencvárosi sertésvásár felhajtottak 1018 darabot. Vásári állományban angol hússertés felhajtás 603 db. Az irányzat változatlan. Árak: szedett sertés I. 104—106, II. 98—103, III. 86—94, angol tökesertés 103, exportzsír márkázott 150—155.

HIVATALOS VALUTAÁRFOLYAMOK:

Angol font (1 font) 16.15. — Cseh korona (100 korona) 7.50. — Dínár (100 dínár) 7.15. — Dollár (100 dollár) 338.60. — Francia frank (100 frank) 9.— — Lei (100 lei) 3.— — Lira (100 lira) 16.90. — Svájci frank (100 frank) 76.85.

Debreceni termény- és takarmány- piaci árak.

Búza 19.30—19.50, rozs 14.00—14.20, árpa 18.00—18.20, tengeri szemes 18.80—18.50, tengeri új 11.50—12.00, tengeri csöves új 8.40—8.90, lucerna 8.50—11.00, lóhere 9.20, búzáköny 8.00, lencse 7.50, száma 3.50—3.80, cukorrépa 2.40—2.50, tak. répa 1.70, tak. 2.30—2.60.

